

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 5Tos/120/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122010604
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Štefan Novák, LL.M.
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6122010604.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Nováka, LL.M. a sudcov JUDr. Bc. Viktora Marka, PhD. a Mgr. Jána Bednára, na neverejnom zasadnutí dňa 25. októbra 2022 prejednal sťažnosť odsúdeného F. D. proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 7PP/39/2022 zo dňa 06.09.2022 a takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažnosť odsúdeného F. D. **z a m i e t a**.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením sp. zn. 7PP/39/2022 zo dňa 06.09.2022 samosudca Okresného súdu Banská Bystrica podľa § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona zamietol návrh odsúdeného F. D. na podmienkové prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený trestným rozkazom Okresného súdu Levice sp. zn. 3T/167/2021 zo dňa 14.01.2022 vo výmere 6 mesiacov nepodmienečne so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia a trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 1T/4/2020 zo dňa 22.01.2020 vo výmere 1 rok so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Proti tomuto uzneseniu podal odsúdený priamo do zápisnice o verejnom zasadnutí zo dňa 06.09.2022 sťažnosť, ktorej písomné dôvody doručil okresnému súdu prostredníctvom svojho obhajcu dňa 03.10.2022. Uviedol, že rozhodnutie súdu je opreté primárne o formalistické a nedostatočné hodnotenie ÚVTOS, preto je nesprávne. Hodnotenie opomína hodnotiť osobu odsúdeného komplexne, a to najmä s prihliadnutím na prevažujúci súhrn dobrého plnenia zákonných povinností odsúdeného. Pokiaľ sa poukazovalo na jeho minulé nedostatky, tieto odstránil a toho času plní všetky uložené povinnosti, dodržiava ústavné zásady, nevyvoláva konfliktné situácie. Doposiaľ nebol ani disciplinárne potrestaný. Obsah hodnotenia o riziku sociálneho zlyhania je nepreskúmateľný a jednostranný, s vyhodnotením posudzovaných okolností v jeho neprospech. Je potrebné prihliadnúť na jeho osobné pomery a na rodinné zázemie, ktoré mu vytvára stabilný základ na pokračovanie v resocializácii. Ďalej odsúdený uviedol, že zdravotný stav jeho matky a družky, vrátane starostlivosti o štyri maloleté deti sú silným predpokladom pre jeho ďalšiu resocializáciu, povedie riadny život, pretože do výkonu trestu sa už nechce vrátiť. Doterajší výkon trestu plní u odsúdeného svoj účel a proces jeho resocializácie pokračuje s dobrou prognózou do budúcnosti. Na základe uvedeného navrhol, aby krajský súd zrušil napadnuté uznesenie a rozhodol sám tak, že odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody podmienkovo prepustí.

Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku, pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Po postupe v zmysle uvedeného ustanovenia krajský súd dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného nebola dôvodne podaná, pretože u neho neboli splnené zákonné podmienky vyžadované ust. § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona pre jeho podmienkové prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Podľa § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, súd môže odsúdeného podmienčne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody.

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona, pri rozhodovaní o podmienčnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Okresný súd pri dôslednom dodržaní procesného postupu a rešpektovaní práva odsúdeného na obhajobu rozhodol na verejnom zasadnutí v súlade s výsledkami vykonaného dokazovania. V tomto smere dôkazy správne vyhodnotil, a to jednotlivo, ako aj v ich súhrne a odôvodnenie jeho rozhodnutia zodpovedá všetkým úvahám obsiahnutým v ust. § 176 ods. 2 Trestného poriadku. Stručne vyložil, ktoré skutočnosti mal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel, a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia je zároveň zistiteľné, akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona.

Krajský súd preto v podrobnostiach poukazuje na odôvodnenie rozhodnutia okresným súdom, s ktorým sa v plnom rozsahu stotožnil. Sťažnostný súd považoval za potrebné doplniť, že na podmienčné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody je nevyhnutné splnenie ako formálnych, tak aj materiálnych podmienok vyžadovaných Trestným zákonom.

Formálnymi podmienkami možno rozumieť vykonanie pomernej časti uloženého trestu odňatia slobody, požadovanej zákonom (§ 66 ods. 1 písm. a), b), c) Trestného zákona), t. j. vykonaním jednej polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody v prípade, ak bol odsúdený uznaný za vinného zo spáchania prečinu (§ 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona). Odsúdený podal návrh na podmienčné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody dňa 10.08.2022, a síce po vykonaní viac než polovice trestu odňatia slobody uloženého mu vo výmere 1 rok trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 1T/4/2020 zo dňa 22.01.2020 a trestným rozkazom Okresného súdu Levice sp. zn. 3T/167/2021 zo dňa 14.01.2022, uloženého mu vo výmere 6 mesiacov. Vzhľadom na uvedené, aj sťažnostný súd považoval formálne zákonné podmienky pre podmienčné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody za splnené.

Pri rozhodovaní o podmienčnom prepustení, vychádzajúc z ust. § 66 ods. 1 písm. a), ods. 2 Trestného zákona, musí súd z hľadiska splnenia materiálnych zákonných podmienok zhodnotiť konanie odsúdeného pred spáchaním trestného činu, jeho správanie vo výkone trestu odňatia slobody a zároveň reálne zhodnotiť predpoklad, či v budúcnosti povedie riadny život, pričom sa prihliada aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Pokiaľ ide o splnenie prvej materiálnej podmienky, ktorou je plnenie povinností odsúdeného v rámci aktuálne vykonávaného trestu odňatia slobody, možno konštatovať, že odsúdený túto podmienku nespĺnil. Relevantným pre posúdenie správania sa odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody je obsah hodnotenia, vypracovaného ústavom na výkon trestu odňatia slobody, z ktorého vyplýva, okrem iného, že počas výkonu trestu v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Želiezovce boli v pedagogickej dokumentácii odsúdeného zaznamenané disciplinárne previnenia voči zákazu prechovávanía návykových látok (liekov), nepovolených vecí (ústavného taniera) a úmyselné sebapoškodenie na zdraví. Bola rovnako zaznamenaná tendencia dožadovať sa splnenia svojich požiadaviek manipulatívnym spôsobom. Doposiaľ bol 3x disciplinárne potrestaný; disciplinárne odmenený nebol. Do činností pre všeobecný rozvoj osobnosti odsúdeného súvisiacich s udržiavaním čistoty a poriadku ubytovacích priestorov sa zapájal len na podnet personálu ústavu, samostatnú iniciatívu v tejto oblasti nevyvinul. Hodnotiac uvedené, sťažnostný súd musel prisvedčiť záver okresného súdu, že odsúdený prvú materiálnu podmienku pre podmienčné prepustenie nespĺnil.

Z hľadiska prijatia záveru, že od odsúdeného je možné očakávať vedenie riadneho života (druhá materiálna podmienka), je potrebné zohľadniť okolnosti predchádzajúceho života odsúdeného, vrátane jeho skorších odsúdení (R 5/2017). Okresný súd správne prihliadol na resocializačnú prognózu odsúdeného, ktorá je podľa hodnotenia ústavu menej priaznivá s poukazom na stredné riziko recidívy trestnej činnosti. Hodnotiac osobu odsúdeného, okresný súd správne prihliadol na kriminálnu minulosť odsúdeného, z ktorej je zrejmé, že odsúdený bol doposiaľ 11-krát odsúdený za rôznu trestnú činnosť nielen na území Slovenskej republiky, ale aj v zahraničí, z toho 8x za posledných 10 rokov, čo svedčí o jeho laxnom postoji k dodržiavaniu právnych noriem. Je evidentné, že ani viacnásobné odsúdenia a uložené tresty neboli pre odsúdeného dostatočným poučením a nemali naňho dostatočný výchovný a nápravný vplyv.

Možno preto bez najmenších pochybností konštatovať, že predošlé odsúdenia a vykonané tresty u neho nevedli k náprave, neboli pre neho dostatočným ponaučením, keďže do rozporu so všeobecne záväznými právnymi normami sa dostával opakovane v priebehu života. Odsúdený vlastným pričinením nevyužil skoršiu možnosť riadne sa začleniť do spoločnosti a preukázať, že sa napravil. Zohľadňujúc menej priaznivú resocializačnú prognózu odsúdeného a stredné riziko recidívy trestnej činnosti krajský súd konštatuje, že práve predčasným ukončením výchovného pôsobenia uloženého trestu a participácie na programe zaobchádzania v podobe podmienenečného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody by nebolo možné dosiahnuť jeden z účelov trestu, a síce vytvoriť podmienky a pripraviť odsúdeného na riadne vedenie života po výkone trestu a odradiť ho od recidívy trestnej činnosti.

Aj podľa zistení krajského súdu je preto u odsúdeného ďalší výkon trestu odňatia slobody potrebný, a to predovšetkým z dôvodu, aby bol naplnený reálny predpoklad, že v budúcnosti povedie riadny život.

V prípade prognózy budúceho správania sa odsúdeného je potrebné prihliadať aj na prostredie, v ktorom sa odsúdený ocitne po podmienenečnom prepustení. Z hodnotenia odsúdeného ústavom sú evidentné dobré rodinné väzby a vzťahy medzi odsúdeným a jeho rodinou, predovšetkým s družkou, matkou a súrodencami, s ktorými je v kontakte aj počas výkonu trestu odňatia slobody. Krajský súd však musí konštatovať, že ani dobré rodinné vzťahy samy osebe nedávajú záruku za ďalšie správanie sa odsúdeného, jeho nápravu a vedenie riadneho života. Je potrebné zdôrazniť, že vzájomné sociálne väzby medzi odsúdeným a jeho rodinou ho doposiaľ žiadnym spôsobom neodradili od opakovaného páchania druhovo pestrej trestnej činnosti, a to nielen na území Slovenskej republiky, ale aj v zahraničí. Podľa názoru krajského súdu preto ani dobré rodinné vzťahy nedávajú záruku za vzorné a spoločensky konformné správanie sa odsúdeného v prípade jeho podmienenečného prepustenia z výkonu trestu na slobodu. Navyše, sťažnostný súd dáva do pozornosti, že v prípade konania o podmienenečnom prepustení odsúdeného sa jedná o konanie návrhové, pričom odsúdený je jedným zo subjektov, ktoré disponujú návrhovou iniciatívou (§ 415 ods. 1 Trestného poriadku) a ktorý by vzhľadom k charakteru tohto konania mal preukázať, že prostredie, v ktorom sa ocitne po prípadnom podmienenečnom prepustení z výkonu trestu na slobodu, bude mať pozitívny vplyv na jeho prevýchovu a dáva záruku, že odsúdený sa ďalšej trestnej činnosti viacej nedopustí. Uvedené skutočnosti však ani odsúdený žiadnym spôsobom nepreukázal.

V závere sťažnostný súd uvádza, že okresný súd v prejednávanej veci správne prihliadol na povahu spáchanej trestnej činnosti, ako aj na zaradenie odsúdeného do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, ktoré zaradenie na výkon trestu svedčí o tom, že v prípade odsúdeného sa vyžaduje prísnejšia forma spôsobu výkonu trestu. Navyiac, trest odňatia slobody vykonáva v diferenciacnej skupine „B“, čo rovnako svedčí o potrebe prísnejšieho režimu, ktorý je základom diferencovaného zaobchádzania.

Keďže v súčasnosti nie je možné vysloviť reálny predpoklad, že odsúdený v budúcnosti povedie riadny život, ďalší výkon trestu odňatia slobody je u neho dôvodný.

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je dôvodná.

S poukazom na uvedené skutočnosti senát Krajského súdu v Banskej Bystrici sťažnosť odsúdeného v súlade s citovaním ustanovením ako nedôvodnú zamietol.

Uznesenie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici jednomyseľne (§ 163 ods. 4 Trestného poriadku v spojení s § 180 Trestného poriadku).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.